

Lillo & Partnerid
ADVOKAADIBÜROO LAW OFFICE

Riigihangete Vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

Tallinnas 5. märtsil 2025. a

HANKIJA VASTUS

Riigihanke number: 287798

Riigihanke nimetus: Istutustööd Kirde piirkonnas

Vaidlustajad:

Biotööd OÜ
registrikood 14836624
Pärnu maakond, Lääneranna vald, Õhu küla, Arvini, 88239

OÜ Moscote
registrikood 17149048
Pärnu maakond, Lääneranna vald, Õhu küla, Arvini, 88239

Hankeosakond OÜ
registrikood 16665925
Pärnu maakond, Lääneranna vald, Õhu küla, Arvini, 88239

Huki OÜ
registrikood 16665977
Pärnu maakond, Lääneranna vald, Õhu küla, Arvini, 88239

Vaidlustajate esindaja: juhatuse liige Hannes Kiipus
e-post kolmjapool@gmail.com

Hankija: Riigimetsa Majandamise Keskus
registrikood 70004459
Sagadi küla, Haljala vald, 45403 Lääne-Viru maakond
e-post katrin.ametmaa@rmk.ee

Hankija esindaja: vandeadvokaat Aarne Akerberg
Advokaadibüroo Lillo & Partnerid
menetluspost aarne@advokaat.ee

Kolmas isik: Tallinna Vangla
registrikood 70001113
Harju maakond, Rae vald, Soodevahe küla, Linnaaru tee 5, 75322

Menetlustoiming: hankija vastus (RHS § 194 lg 5)

OÜ Advokaadibüroo Lillo & Partnerid

Tallinn: Pärnu mnt 10, Tallinn 10148 Tel: +372 6 444 900, +372 6 449 530 Fax: +372 6 313 909 E-post: advokaat@advokaat.ee
Tartu: Turu 2 (Tasku keskus), Tartu 51014 Tel ja Fax +372 7 444 900 E-post: tartu@advokaat.ee
Registrikood: 11643617, IBAN: EE362200221045633635 Swedbank, EE041010220103788015 SEB, www.advokaat.ee

Hankija seisukoht:

Hankija Riigimetsa Majandamise Keskus palub jätta vaidlustuse rahuldamata RHS § 197 lg 1 p 4 alusel.

Austatud vaidlustuskomisjoni liikmed

1. Hankija Riigimetsa Majandamise Keskus korraldab avatud hankemenetlusega riigihanget „Istutustööd Kirde piirkonnas“ (viitenumber 287798). Hanketeade avaldati riigihangete registris 05.12.2024. Hanke alusdokumendid on kättesaadavad riigihangete registris.

2. Hankemenetluses esitati 80 pakkumust, sealhulgas esitasid ühispakkumused Huki OÜ ja Biotööd OÜ (hanke osades 1, 2 ja 3), Hankeosakond OÜ ja Biotööd OÜ (hanke osades 6 ja 12) ning OÜ Moscote ja Biotööd OÜ (hanke osades 13 ja 16), samuti Tallinna Vangla (hanke osades 2 ja 12). Pakkumused ja pakkumuste avamisel teatavaks tehtud andmed on kättesaadavad riigihangete registris.

3. Hankija 14.02.2025 käskkirjaga nr 1-47.3254/3 tunnistati teiste hulgas vastavaks Tallinna Vangla pakkumus, tunnistati hanke osades 12 ja 12 edukaks teiste hulgas Tallinna Vangla pakkumus, kõrvaldati hanke osades 1, 2, 3, 6, 12, 13 ja 16 pakkumused esitanud pakkuja Biotööd OÜ, jäeti kvalifitseerimata hanke osades 1, 2 ja 3 pakkumuse esitanud pakkuja Huki OÜ, jäeti kvalifitseerimata hanke osades 6 ja 12 pakkumuse esitanud pakkuja Hankeosakond OÜ, jäeti kvalifitseerimata hanke osades 13 ja 16 pakkumuse esitanud pakkuja OÜ Moscote,. Vastavad otsused sisalduvad käskkirja nr 1-47.3254/3 p-des 12.44, 13.2, 13.12, 2, 3, 4 ja 5. Vaidlustajate suhtes tehtud otsuste põhjendused sisalduvad käskkirja nr 1-47.3254/3 lisades 2, 3, 4 ja 4. Nimetatud käskkiri ja lisad on kättesaadavad riigihangete registris.

4. Biotööd OÜ, Hankeosakond OÜ, OÜ Moscote ja Huki OÜ (edaspidi vaidlustajad) on vaidlustanud Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks tunnistamise ja edukaks tunnistamise otsused, Biotööd OÜ kõrvaldamise otsuse ning Huki OÜ, Hankeosakond OÜ ja OÜ Moscote kvalifitseerimata jätmise otsused. Hankija peab vaidlustust põhjendamatuks. Kuna vaidlustuse eesmärgiks ei saa olla kellegi tõrjumine hankemenetlusest, siis käsitleb hankija kõigepealt Biotööd OÜ kõrvaldamise otsusega seonduvat, seejärel Huki OÜ, Hankeosakond OÜ ja OÜ Moscote kvalifitseerimata jätmise otsustega seonduvat ning viimasena Tallinna Vangla pakkumuse vastaks tunnistamise ja edukaks tunnistamise otsustega seonduvat.

5. RHS § 95 lg 4 p 8 kohaselt võib hankija kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja, kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hankelepingu olulist tingimust või hankelepingute olulisi tingimusi nii, et rikkumise tulemusena on lepingust taganatud või leping üles öeldud, hinda alandatud, hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi. Sama kõrvaldamise alus on toodud ka hanke alusdokumentides (vt hanke alusdokumentide hulgas kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused – C 14. tingimus). Tegemist on diskretsioonilise ehk „mittekohustusliku“ kõrvaldamise alusega – hankijal on õigus pakkuja sellel alusel hankemenetlusest kõrvaldada, kuid hankija ei pea pakkuja sellel alusel hankemenetlusest kõrvaldama. Nimetatud alusel pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamine on kaalutusotsus.

6. Hankija kõrvaldas Biotööd OÜ hankemenetlusest RHS § 95 lg 4 p 8 alusel ja vastavad põhjendused on toodud käskkirja nr 1-47.3254/3 lisas 2. Hankija tugines hankija ja Biotööd OÜ vahel varasemalt sõlmitud võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 (vaidlustuse lisa nr 2) ja võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/2021/121 (vaidlustuse lisa nr 12) rikkumisele. RHS § 95 lg 4 p 8 kohaldamisel on kolm eeldust: 1) Esiteks peab pakkuja olema rikkunud eelnevalt sõlmitud

hankalepingu või hankalepingute olulist tingimust; 2) Teiseks peab hankalepingut või hankalepinguid olema rikutud oluliselt või pidevalt; 3) Kolmandaks peab rikkumise tulemusena olema lepingust taganatud või leping üles öeldud või hinda alandatud või hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi. Nimetatud eeldused on antud juhul täidetud:

6.1. Biotööd OÜ on rikkunud võsasaetööde töövõtulepingust nr 3-2.5.3/1812/2021/36 ja võsasaetööde töövõtulepingust nr 3-2.5.3/2021/121 tulenevat olulist tingimust – kohustus teostada raietööd oli lepingute kohaselt töövõtja põhikohustus. Vaidlustajad ei ole vaidlustanud asjaolu, et kohustus teostada raietööd oli lepingute kohaselt Biotööd OÜ kui töövõtja põhikohustus ja see ei saa olla mõistlikult vaidluse all;

6.2. Biotööd OÜ jättis võsasaetööde töövõtulepingust nr 3-2.5.3/1812/2021/36 tulenevad raietööd teostamata 18,67 hektaril ja võsasaetööde töövõtulepingust nr 3-2.5.3/2021/121 tulenevad raietööd teostamata 14,81 hektaril. Ka hankija poolt antud täiendavad tähtajad ei andnud tulemust. Hankija leiab, et lepingu rikkumise „olulisuse“ määratlemisel tuleb lähtuda VÕS § 116 lg-st 2. VÕS § 116 lg 2 p 2 kohaselt on olulise lepingurikkumisega tegemist, kui rikuti kohustust, mille täpne järgimine oli lepingust tulenevalt teise lepingupoole huvi püsimise eelduseks lepingu täitmise vastu. VÕS § 116 lg 2 p 4 kohaselt on olulise lepingurikkumisega tegemist, kui kohustuse rikkumine annab kahjustatud lepingupoolele mõistliku põhjuse eeldada, et teine lepingupool ei täida kohustusi ka edaspidi. VÕS § 116 lg 2 p 5 kohaselt on olulise lepingurikkumisega tegemist, kui teine lepingupool ei täida oma ükskõik millist kohustust VÕS §-s 114 nimetatud täitmiseks antud täiendava tähtaja jooksul või teatab, et ta selle tähtaja jooksul kohustust ei täida. Hankija oli andnud täiendavad tähtajad, kuid Biotööd OÜ ei täitnud kohustusi ka täiendavate tähtaegade jooksul – seega oli tegemist oluliste rikkumistega sõltumata sellest kui suure osa lepingute mahtudest tegemata jäetud tööd moodustasid;

6.3. Hankija on võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 üles öelnud ning mõlema lepingu alusel on hankija nõudnud Biotööd OÜ-lt leppetrahve.

7. Hankija on Biotööd OÜ kõrvaldamisel tuginenud kaalutlustele, et hankija jaoks on sõlmitavate lepingu puhul oluline töövõtjapoolne usaldusväärsus ja suutlikkus ettearvatavalt ja kindlalt lepingus kohustusena võetud tööd nõuetekohaselt, sh tähtaegselt teostada. Biotööd OÜ puhul puudub hankijal selline kindlus. Biotööd OÜ on rikkunud kahte varasemalt sõlmitud töövõtulepingut. Rikkumised viitavad sellele, et Biotööd OÜ ei suuda korraldada töid selliselt, et tööd saaksid tähtaegselt teostatud või et tööd saaksid üldse teostatud. Varasemate lepingute esemeks olid küll raietööd ja käesoleva hanke esemeks on istutustööd, kui mõlemad on metsanduse valdkonna tööd. Suutmatuse korraldada raietöid annab hankijale alust arvata, et Biotööd OÜ ei suuda korraldada ka istutustöid. Istutustööde korraldamine vajab paremat organiseerimise võimekust kui raietööde korraldamine. Hankija ei saa pidada Biotööd OÜ-d usaldusväärseks partneriks metsanduse valdkonnas tööde teostamisel ja hankija ei soovi käesoleva hanke tulemusena sõlmida istutustööde lepingut Biotööd OÜ-ga, sest hankija ei taha võtta riski, et ka käesoleva hanke tulemusena sõlmitavad lepingud jäävad täitmata. Samuti ei soovi hankija võtta riski, et rikkumiste korral kohaldatavad leppetrahvid jäävad tasumata. Biotööd OÜ on jätnud varasemate lepingute alusel kohaldatud leppetrahvid osaliselt tasumata. Käesolevas hankes on piisav konkurents, mistõttu ei põhjusta Biotööd OÜ kõrvaldamine hankija jaoks teenuste saamatajäämist. Nimetatud kaalutlused on toodud käskkirja nr 1-47.3254/3 lisas 2 ja nendest on arusaadav, miks hankija otsustas Biotööd OÜ kõrvaldada (selle asemel, et jätta Biotööd OÜ menetlusse ja sõlmida temaga hankaleping).

8. *Vaidlustajad on väidavad, et lepingu ülesütlemine polevat olnud õiguspärane.* Hankija seisukoht on selles osas järgnev:

8.1. Hankija tegi 14.05.2024 avalduse (vaidlustuse lisa nr 2.1), milles muuhulgas avaldas, et ütleb võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 tuginedes lepingu punktile 13.5 erakorraliselt üles;

8.2. VAKO on varasemas praktikas asunud seisukohale: „Vaidlustuskomisjonil puudub pädevus hinnata sõlmitud hankelepingu täitmise või lõpetamisega seotud asjaolusid. Järelikult ei saa vaidlustuskomisjon anda hinnangut sellele, kas Töövõtulepingute ülesütlemine Hankija poolt oli õiguspärane või mitte, rääkimata sellest, et vaidlustuskomisjon saaks otsustada, et Hankija poolsed Töövõtulepingute ülesütlemissavaldused on kehtetud. Seega ei anna vaidlustuskomisjon käesolevas otsuses mingit hinnangut sellele, kas RMK poolt Töövõtulepingute ülesütleamise põhjustena esitatud asjaolud võisid lepingust või õigusaktidest (eeskätt VÕS) tulenevalt tuua kaasa lepingu ühepoolset ilma etteteatamise tähtajata ülesütleamise Hankija poolt. Lepingulised vaidlused, sealhulgas vaidlus hankelepingu ülesütleamise üle, tuleb pooltel lahendada selleks ettenähtud korras.“ (vt VAKO 14.07.2020 otsuse p 12 vaidlustusasjas nr 122-20/223575). Sellest seisukohast lähtudes oleks Biotööd OÜ pidanud pöörduma maakohtusse võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 kehtivuse tuvastamise või täitmise nõudes. Biotööd OÜ ei ole vastava vaidluse lahendamiseks kohtusse pöördunud (vähemalt puudub hankijal teave selle kohta, et Biotööd OÜ oleks kohtusse pöördunud). Käesolevas vaidlustusasjas ei ole asjakohased vaidlustuse etteheited töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 ülesütleamise õiguspärasuse osas. Isegi juhul, kui vaidlustuskomisjon saaks hinnata ülesütleamise õiguspärasust, siis on vaidlustuse vastavad etteheited põhjendamatud;

8.3. Vaidlustuses heidetakse ette seda, et hankija oli 01.04.2024 nõudekirjaga (vaidlustuse lisa nr 1) andnud Biotööd OÜ-le ainult 4 päevase lisatähtaja 18,67 hektari töö tegemiseks, kuid Biotööd oleks jõudnud 4 päevaga maksimaalselt teha 2,4 hektarit. Isegi kui pidada 4 päevast tähtaega ebamõistlikult lühikeseks (millega hankija ei nõustu), siis pikenes see mõistliku täiendava tähtajani. VÕS § 114 lg 1 kolmanda lause kohaselt kui võlausaldaja on täitmiseks täiendavalt andnud ebamõistliku tähtaja, pikeneb see mõistliku täiendava tähtajani. Hankija ütles lepingu üles 14.05.2024 avaldusega, st 1,5 kuud pärast täiendava tähtaja andmist. Seega kui Biotööd OÜ oleks soovinud 18,67 hektarit ära teha, oleks olnud selleks aega piisavalt ka juhul, kui töid oleks tehtud 3 töötajaga ja päevas oleks iga töötaja suutnud teha 0,15-0,2 hektarit (nagu väidetakse vaidlustuses). Kuid Biotööd OÜ isegi ei üritanud tegemata 18,67 hektariга alustada (millist asjaolu ta polegi eitanud);

8.4. Vaidlustuses heidetakse ette ka seda, et Biotööd OÜ saatis 04.04.2024 vastuse, milles selgitas, et Biotööd OÜ polevat töid tegemiseks vastu võtnud ja hankija nõue on ekslik, hankija polevat reageerinud ega saatnud ekspertiisi tegemiseks vajalikke algandmeid. Ka need etteheited (millega hankija ei nõustu) ei ole asjakohased arvestades seda, et käesolevas vaidlustusmenetluses ei lahendata varasema hankelepingut täitmisega seotud vaidlust. Siiski peab hankija vajalikuks märkida, et Biotööd OÜ ei olnud tervelt aasta jooksul (mil 18,67 hektarit töid ootasid tegemist) esitanud hankijale mingeid küsimusi, millest võis hankija järeldada, et Biotööd OÜ-le on kõik selge ja puuduvad takistused tööde tegemiseks. Tööde tegemiseks takistuste puudumist kinnitab ka asjaolu, et ülejäänud osas sai Biotööd OÜ lepingujärgsed tööd siiski teostatud. Seega on Biotööd OÜ 04.04.2024 vastuses toodud etteheited lihtsalt otsitud ettekääne lepingu rikkumise põhjendamiseks;

8.5. Vaidlustuses väidetakse, et Biotööd OÜ olevat vaidlustanud lepingu lõpetamise põhjuseks toodud nõudekirja. Hankijale jääb ebaselgeks, millisel viisil ja millises asutuses on Biotööd selle vaidlustanud. Hankija kordab, et Biotööd OÜ ei ole pöördunud kohtusse lepingu kehtivuse tuvastamise või lepingu täitmise nõudes (ega ka mitte mingis muus nõudes seoses võsasaetööde töövõtulepinguga nr 3-2.5.3/1812/2021/36). Sellest saab järeldada, et Biotööd OÜ nõustus lepingu ülesütleamisega ja lepingu ülesütleamise kehtivust tuleb käesolevas vaidlustusasjas eeldada;

8.6. Isegi kui lepingu ülesütlemine poleks olnud õiguspärane, siis on võsasaetööde töövõtuleping nr 3-2.5.3/1812/2021/36 RHS § 95 lg 4 p 8 kohaldamiseks aluseks jätkuvalt seeläbi, et nimetatud lepingu rikkumisega seondult on hankija nõudnud Biotööd OÜ-lt leppetrahvi;

8.7. Vaidlustuses heidetakse ette ka seda, et hankija ei ole pea 9 kuu möödumisel asunud teavituskirjas märgitud summat sisse nõudma. Hankija nõudis leppetrahvi 3 834 eurot, millest 1 800 eurot tasaarvestas tagatisrahast, seega jäi Biotööd OÜ-l tasuda 1 934 eurot, mille tasumist hankija nõudis hiljemalt 29.05.2024 (vt vaidlustuse lisa nr 2.1). Hankija ei ole hetke seisuga kohtusse pöördunud, kuid hankijal on selleks aega 3-aastase aegumistähtaja jooksul. Hetke seisuga kohtusse mittepöördumine ei tähenda seda, et hankija leppetrahvi nõue oleks põhjendamatu. Hankija peab ka arvestama sellega, et leppetrahvi nõude menetlemisega ei tohiks tekitada riigile suuremat kulu kui on nõue ise. Leppetrahvi nõue 1 934 eurot on suhteliselt väike summa arvestades selle menetlemisega kaasnevaid kulusid. Kohtupraktikas paraku ei mõisteta üldreeglina välja menetluskulusid suuremas summas kui on hagi hind.

9. *Vaidlustajad on väidavad, et RMK tegutseb huvide konfliktis. Vaidlustajad peavad selleks olukorda, kus RMK õigus- ja hangete osakond otsustas ning koostas dokumendid nii Biotööd OÜ lepingu ülesütlemise, trahvide määramise, kui ka hankemenetlusest kõrvaldamise kohta. Samuti koordineerib RMK poolset RMK õigus- ja hangete osakonna RMK ning Biotööd OÜ eraldiseisvat kohtuvaidlust.* Hankija ei näe siinkohal mingit huvide konflikti. Täiesti loomulik on olukord, kus hankija õigus- ja hangete osakond korraldab vastavalt põhimäärusele riigihankeid ja tegeleb vastavalt põhimäärusele ka lepingutest tekkinud vaidluste lahendamise, sh nõustab selles teisi hankija struktuuriüksuseid ja vajadusel esindab RMK-d kohtus. Sellega ei rikuta RHS § 3 punkti 1 ega punkti 4. Mitte ühestki õigusaktist ei tulene nõuet, et hankeid korraldama ja lepingutest tulenevaid vaidlusi lahendama peaksid erinevad struktuuriüksused.

10. *Vaidlustajad väidavad, et Biotööd OÜ on edukalt täinud samalaadseid lepinguid hankijale aastatel 2020-2024.* Hankija seisukoht on selles osas järgnev:

10.1. Hankija sõlmis Biotööd OÜ-ga metsakasvatusteenuse töövõtulepingud ka 2020. ja 2024. aastate kevadel (vt vaidlustuse lisad nr 6 – 10), kuid see ei tähenda, et Biotööd OÜ kõrvaldamine käesolevast hankest oleks õigusvastane;

10.2. Biotööd OÜ kõrvaldamise aluseks olevad eeldused täitusid hiljem – võsasaetööde töövõtuleping nr 3-2.5.3/1812/2021/36 öeldi üles ja leppetrahvi nõuti 14.05.2024 avaldusega (vt vaidlustuse lisa nr 2.1) ja võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/2021/121 alusel nõuti leppetrahvi 20.05.2024 avaldusega (vt vaidlustuse lisa nr 13.2). Seega täitusid RHS § 95 lg 4 p 8 kohaldamise eeldused Biotööd OÜ suhtes alles 2024. aasta mais. Samas on vaidluse lisas nr 6 toodud metsakasvatusteenuse töövõtuleping sõlmitud juba veebruaris 2020. a, vaidlustuse lisas nr 7 toodud metsakasvatusteenuse töövõtuleping sõlmitud juba märtsis 2024. a, vaidlustuse lisas nr 8 toodud metsakasvatusteenuse töövõtuleping sõlmitud juba märtsis 2020. a, vaidlustuse lisas nr 9 toodud metsakasvatusteenuse raamleping sõlmitud juba märtsis 2024. a ja vaidlustuse lisas 10 toodud metsakasvatusteenuse töövõtuleping sõlmitud juba veebruaris 2020. a. Seega viimati nimetatud viie lepingu sõlmimise ajal ei olnud Biotööd OÜ veel rikkunud varasemalt sõlmitud hankelepingut selliselt, et see oleks öeldud üles või selle alusel oleks kohaldatud leppetrahvi;

10.3. Tõepoolest on hankija põhjendanud Biotööd OÜ hankemenetlusest kõrvaldamist võsasaetööde töövõtulepingute rikkumisega, kuid hankija on käskkirja nr 1-47.3254/3 lisas 2 põhjendanud, miks hankija ei pea Biotööd OÜ-d usaldusväärseks partneriks ka istutustööde teostamisel. Muuhulgas on hankija märkinud: „Rikkumised viitavad sellele, et Biotööd OÜ ei suuda korraldada töid selliselt, et

tööd saaksid tähtaegselt teostatud või et tööd saaksid üldse teostatud. ... Istutustööde korraldamine vajab paremat organiseerimise võimekust kui raietööde korraldamine.“ Istutustööd on ajakriitilisemad kui võsasaetööd. Taimede istutamisega tuleb alustada ja lõpetada loetud päevade jooksul, et taim ei hukkuks enne istutamist ja töö teostamise tähtaegadest kinnipidamine on ajakriitiline. Töövõtja poolne võimalik puudulik tööde korraldamine või tähtaegadest mitte kinnipidamine võib tuua kaasa taimede kvaliteedi langemise, hukkumise ja tervikuna kahju, mis sisaldab lisaks tööde teostamise kulule ka taimede hinda. Seega oleks Biotööd OÜ-ga hankalepingute sõlmimisel risk, et temaga sõlmitud hankalepingud jäävad üldse täitmata. Hankija ei soovinud võtta sellist riski. Samuti ei soovinud hankija võtta riski, et rikkumiste korral kohaldatavad leppetrahvid jäävad tasumata. Biotööd OÜ on jätnud varasemate lepingute alusel kohaldatud leppetrahvid osaliselt tasumata;

10.4. Hankija ei pea asjakohaseks vaidlustuse väidet, et hankija tunnistas vastavateks ja edukateks Biotööd OÜ ainuomaniku teiste ettevõtete pakkumused 600+ tuhande taime osas samas hankes. Biotööd OÜ varasemate lepingute rikkumisi ei saa üle kanda teistele ettevõtetele seetõttu, et nende ainuomanik on sama. Teiste sama ainuomanikuga ettevõtete puhul ei ole RHS § 95 lg 4 p 8 kohaldamise eeldused täidetud, kuna juriidilised isikud on erinevad.

11. *Vaidlustajad on väidavad, et RMK ja Biotööd OÜ kohtuvaidlus (kohtuasi nr 2-24-3670) näitab võimalikku kallutatust, huvide konflikti ja võrdse kohtlemise puudumist.* Hankija seisukoht on selles osas järgnev:

11.1. Biotööd ja hankija vaheline kohtuvaidlus asjas nr 2-24-3670 ei tähenda, et hankijal oleks keelatud kõrvaldada Biotööd OÜ-d hankemenetlusest. Biotööd OÜ kõrvaldamine ei anna hankijale eeliseid asjas nr 2-24-3670. Vaidlustaja ei ole selgitanud mida selline „strateegiline samm“ annaks hankijale asjas nr 2-24-3670;

11.2. Hankija eitab etteheiteid selle kohta nagu oleks RMK õigus- ja hangete osakonna juhataja andnud hoiatuse Biotööd OÜ omanikule ning teda esindanud vandeadvokaadile, et kohtusse pöördumise korral hakkab RMK selle eest kätte maksma. Hankija eesmärgiks ei ole Biotööd OÜ-le kätte maksmine, vaid soovimatus võtta riski, et Biotööd OÜ-ga sõlmitavad hankalepingud jäävad täitmata;

11.3. Üldsõnaline on vaidluse etteheide, et hankija on sarnases „Istutustööd Edela piirkonnas“ (viitenumber 287244) hankes 2025 aastal tunnistanud vastavaks ja edukaks pakkujaid kelle mitmeid võsasaetööde lepinguid on RMK lähiminevikus ennetähtaegselt lõpetanud ja kellele RMK on seejuures trahvi teinud. Etteheite üldsõnalisuse tõttu ei ole aru saada, millistest konkreetsetest pakkujatest käib jutt. Seetõttu ei ole hankijal ka võimalik etteheitele vastata;

11.4. Üldsõnaline on vaidluse etteheide, et hankija on käesolevas hankes tunnistanud vastavaks vähemalt ühe pakkuja, kelle võsasaetööde leping on varasemalt ennetähtaegselt lõpetatud või on teda RMK võsasaetööde lepingu raames trahvinud, rikkudes sellega võrdse kohtlemise põhimõtet. Hankija märgib, et pakkuja pakkumuse vastavaks tunnistamine ei tähenda seda, et pakkuja suhtes puudusid hankemenetlusest kõrvaldamise alused. Hankija rakendas nn pöördmenetlust, kuid osade pakkujate (sh vaidlustajate) suhtes pidas menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt vajalikuks kontrollida kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni enne pakkumuste vastavaks tunnistamist. Hankija võib, kuid ei pea tegelema pakkujate, kes ei osutu edukaks või kellel puudub perspektiiv osutada edukaks, kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimisega. Võimalik, et tegu oli sellise pakkujaga. Kuid etteheite üldsõnalisuse tõttu ei ole aru saada, millistest konkreetsetest pakkujast käib jutt ja seetõttu ei ole hankijal ka võimalik täpsemalt etteheitele vastata.

12. *Vaidlustajad väidavad, et hankija poolt määratud leppetrahvid oleval õigusvastased. Hankija seisukoht on selles osas järgnev:*

12.1. Leppetrahvi kohaldamine või mittekohaldamine ei sõltu sellest, kui suure osa moodustavad tegemata jäetud tööd lepingute kogumahtudest. Hankija on kohaldanud leppetrahvi üksnes tegemata jäetud tööde eest – võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 alusel 18,67 ha eest (vt vaidlustuse lisa nr 2.1) ja võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/2021/121 alusel 14,81 ha eest (vt vaidlustuse lisa nr 13.2);

12.2. Hankija määras täiendava tähtaja ja isegi kui see oli ebamõistlikult lühike, siis oli Biotööd OÜ võimalus tegemata tööd enne võsasaetööde töövõtulepingu nr 3-2.5.3/1812/2021/36 ülesütlemit ära teha ja etteheited hankija poolt lepingu mittetäitmise osas on üksnes otsitud ettekääne lepingu rikkumise põhjendamiseks (vt põhjendusi eeltoodud p-des 8.3 ja 8.4);

12.3. Käesoleva vaidlustusmenetluse esemeks ei ole vaidlus leppetrahvide õiguspärasuse üle. Kui Biotööd OÜ pidas leppetrahve õigusvastaseks, siis oleks ta pidanud pöörduma vaidluse lahendamiseks maakohutusse. Hankijale teadaolevalt ei ole Biotööd OÜ seda teinud. Nii nagu vaidlustuskomisjon ei saa lahendada vaidlust ülesütlemitse kehtivusest (vt põhjendusi eeltoodud p-s 8.2), nii ei saa vaidlustuskomisjon lahendada vaidlust leppetrahvide kehtivusest.

13. *Vaidlustajad on väidavad, et võsasaetööde lepingud ei ole samaväärsed istutustööde lepingutega.* Hankija on esitanud kaalutlused, miks ta ei saa pidada Biotööd OÜ-d usaldusväärseks partneriks ka istutustööde teostamisel (vt kaalutlusi 14.02.2025 käskkirja nr 1-47.3254/3 lisa 2 ja eeltoodud p-s 7). Asjakohasteks ei saa pidada vaidlustuses toodud väiteid selle kohta, et raietöölised peavad olema sooritanud kutseeksami ja istutustööd võivad teostada kõik isikud suuremate piiranguteta alates 16 eluaastast. Biotööd OÜ puhul on probleem suutmatuses korraldada töid selliselt, et need saaksid tehtud. Probleem ei olnud selles, et Biotööd OÜ oleks teostanud võsasaetööd ebakvaliteetselt, vaid selles, et osaliselt jäid tööd üldse tegemata. Seega oli probleem Biotööd OÜ võimetuses tööde tegemist organiseerida. Istutustööde korraldamine vajab paremat organiseerimise võimekust kui raietööde korraldamine. Võsasaetööd ei ole nii ajakriitilised kui istutustööd. Valgustusraiate korral on see veelgi paindlikum teatud juhtudel, ehk metsakasvatustlikult on valgustusraiate teostamist võimalik planeerida pikemale perioodile kui istutust. Istutustöödel tähendavad võimalikud viivitused seda, et kogu taimede tarneahelas, sh taimede väljavõtmine taimlas ja seejärel transport töövõtjale, ilmnevad samuti olulised tõrked. Samuti on oluline teostada istutustööd võimalikult kiiresti, et taimede istutuseelne hoiustamine ja istutamine metsas ei jääks liiga hiljaks, vaid oleks teostatud tähtaegselt. 90-95% taimedest istutatakse kevadel, milleks on sobilik aeg kevad-varasuvi, üldjuhul kuni 6-nädalane periood.

14. *Vaidlustajad heidavad ette Huki OÜ, OÜ Hankeosakond OÜ ja OÜ Moscote põhjendamatu kõrvaldamist/mittekvalifitseerimist.* Hankija märgib, et nimetatud vaidlustajad on jäetud kvalifitseerimata. Hankija ei ole nende osas kontrollinud hankemenetlusest kõrvaldamise aluste puudumist ega teinud otsust nende hankemenetlusest kõrvaldamise kohta. Seega saavad olla vaidluse all üksnes nimetatud vaidlustajate kvalifitseerimata jätmise otsused, mis sisalduvad käskkirja nr 1-47.3254/3 p-des 3, 4 ja 5 ning põhjendused nimetatud käskkirja lisades 3, 4 ja 5. Vaidlustuses ei väideta, et Huki OÜ, OÜ Hankeosakond OÜ ja/või OÜ Moscote suudaksid hankete kvalifitseeruda ka juhul, kui ühispakkuja Biotööd OÜ kõrvaldamise otsus jääb kehtima. Seega eeldab OÜ Huki OÜ, OÜ Hankeosakond OÜ ja OÜ Moscote kvalifitseerimata jätmise otsuste kehtetuks tunnistamine seda, et Biotööd OÜ hankemenetlusest kõrvaldamise otsus tunnistatakse kehtetuks. Kui vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse Biotööd OÜ kõrvaldamise otsuse vaidlustamise osas

rahuldamata, siis tuleb jätta vaidlustus rahuldamata ka Huki OÜ, OÜ Hankeosakond OÜ ja OÜ Moscote kvalifitseerimata jätmise otsuste vaidlustamise osas.

15. Vaidlustajate seadusega kaitstud huviks saab olla hankelepingute sõlmimine vaidlustajatega. Vaidlustajate seadusega kaitstud huviks ei saa olla kellegi tõrjumine hankemenetlusest olukorras, kus vaidlustajad ei saa hankelepingu sõlmimiseni jõuda seetõttu, et nad on hankemenetlusest kõrvaldatud või jäetud kvalifitseerimata. Seega on vaidlustajatel kaebeõigus Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele üksnes juhul, kui vaidlustus Biotööd OÜ kõrvaldamise otsuste ning Huki OÜ, OÜ Hankeosakond OÜ ja OÜ Moscote kvalifitseerimata jätmise otsuste osas rahuldatakse. Kui vaidlustus jääb nimetatud otsuste osas rahuldamata, siis tuleb vaidlustus jätta ainuüksi kaebeõiguse puudumise tõttu rahuldamata Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsuste osas.

16. *Vaidlustajad heidavad ette, et töid korraldab Tallinna Vangla töötaja, kes saab palka riigieelarvelistest vahenditest, Tallinna Vanglal on konkurentsieelis ja Tallinna Vangla pakkumus on põhjendamatult odav.* Hankija seisukoht on selles osas järgnev:

16.1. Vaidlustusest ei selgu, kuidas toovad vaidlustaja väited kaasa Tallinna Vangla pakkumuse mittevastavuse. Isegi kui eeldada vaidlustuses toodud väidete õigsust, siis ei too see kaasa Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse õigusvastasust. Tallinna Vangla pakkumus ei ole vastuolus mitte ühegi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimusega. RHS § 114 lg 2 kohaselt lükkab hankija pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankijal puudus alus Tallinna Vangla pakkumuse tagasilükkamiseks;

16.2. Tallinna Vangla pakkumuse maksumuse väidetav põhjendamatult odavus saab puudutada üksnes tema pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasust. RHS § 115 lg 1 kohaselt kui hankija leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõudma pakkujalt asjakohast samas vormis esitatud selgitust. Kahtlus selles osas, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, peaks hankijal tekkima juhul, kui pakkumuse maksumus on oluliselt madalam võrreldes riigihanke eeldatava maksumusega. Tallinna Vangla pakkumuse puhul ei saanud hankijal sellist kahtlust tekkida, kuna:

16.2.1. Hankedokumendi p 4.5 teise lause kohaselt on hankija hinnangul selle hinnaraamistiku koefitsiendi 1,000 tasemel istutusteenuste hind realistlik (teenuse osutamist võimaldav), konkurentsivõimeline ja õiglane;

16.2.2 Tallinna Vangla pakkus hanke osas 2 hinnakoefitsienti 1,000 ja hanke osas 12 samuti hinnakoefitsienti 1,000. Seega pakkus Tallinna Vangla täpselt seda hinda, mida hankija oli hanke alusdokumentides pidanud realistlikuks (teenuse osutamist võimaldavaks);

16.2.3. Eeltoodud põhjustel ei saanud ega pidanudki hankijal tekkima kahtlust selles osas, et Tallinna Vangla poolt pakutud hind võiks olla põhjendamatult madal;

16.2.4. Kuigi teiste pakkujate poolt pakutud hinnad jäävad reeglina hinnakoefitsiendi 1,2 lähedale (veidi alla või veidi üle selle), siis ei ole ainuüksi 20% -line erinevus selline, mis tekitaks või oleks pidanud tekitama kahtluse maksumuse põhjendamatuse osas või kohustaks maksumuse maksumust kontrollima. Tegemist ei ole ehitustööde hankelepinguga, mistõttu RHS § 115 lg 2 ei kohaldu.

17. *Vaidlustajad väidavad, et lepingu projekti kohaselt peab töövõtjal olema kindel nimekirj töövahenditest ning sideteenuse olemasolu võimekus.* Hankija selgitab, et:

17.1. Töövõtulepingu projekti p 10.1 kohaselt peab töövõtja omama töövahendeid: istutustorud ja taimevakad, labidas, ämber, kindad jms. Tegemist on suhteliselt odavate ja osaliselt ühekordsete töövahenditega, mille saab soetada eelnevalt või siis hankelepingu alusel makstava tasu arvelt neid vajadusel juurde soetada. Tallinna Vangla omab ka varasemast ajast ettevõtlustulu, kuna on riigihangete registri andmetel osalenud ja osutunud edukaks teiste hankijate poolt korraldatud hangetes viitenumbritega 274404, 281221 ja 285119. Täpsemalt oskab seda kommenteerida Tallinna Vangla, kes on kaasatud käesolevasse vaidlustusmenetlusse. Kuna hanke vastavustingimuste kohaselt ei ole töövahendite olemasolu pakkumuse vastavuse tingimus, siis nende võimalik puudumine ei saanud olla pakkumuse tagasilükkamise aluseks. Samuti ei ole töövahendite olemasolu pakkuja kvalifitseerimise tingimus;

17.2. Asjakohatu on vaidlustuses toodud etteheide RHS § 48 lg 4 p 6 rikkumise kohta – see säte ei ole antud olukorras kuidagi asjakohane, kuna puudutab hankemenetluse korraldamist konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogina juhul, kui kõik pakkujad olid jäänud kvalifitseerimata varasemas avatud või piiratud hankemenetluses.

18. *Vaidlustajad heidavad ette võimalikku riigiabi reeglite rikkumist Tallinna Vangla poolt.* Etteheidet riigiabi reeglite rikkumise kohta oskab kommenteerida Tallinna Vangla, kes on kaasatud käesolevasse vaidlustusmenetlusse. Hankija märgib, et see ei ole Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks tunnistamise õiguspärasusega seonduv küsimus. Tallinna Vangla pakkumuse edukaks tunnistamise õiguspärasusega seonduv küsimus oleks see üksnes juhul, kui Tallinna Vangla pakkumuse maksumus oleks põhjendamatult madal, kuid käesoleval juhul ei ole maksumus põhjendamatult madal (vt põhjendusi eeltoodud p-s 16).

19. *Vaidlustajad seavad kahtluse alla Tallinna Vangla võime täita töövõtulepingu nõudeid.* Hankelepingu p 10.21 kohaselt peab töövõtja omama taimede hoiustamise võimekust (taimede ladu) metsakasvatuse piirkonna territooriumi sees. Taimede laos miinimumnõudeks on kuur, garaaž, telk vms. Hankelepingu p 10.22 kohaselt peab töövõtja tagama taimede kastmise võimekuse taimede laos. Hankija arvates ei eelda ka nende nõuete täitmine Tallinna Vangla poolt talle endale eraldatud riigieelarveliste vahendite kulutamist. Nende kohustuste täitmisega seotud kulud saab kanda hankelepingu alusel makstava tasu arvelt. Tallinna Vangla omab ka varasemast ajast ettevõtlustulu, kuna on riigihangete registri andmetel osalenud ja osutunud edukaks teiste hankijate poolt korraldatud hangetes viitenumbritega 274404, 281221 ja 285119. Samuti ei ole see Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks tunnistamise ega edukaks tunnistamisega seonduv küsimus. Hankija on kehtestanud kvalifitseerimise tingimuse pakkuja majanduslikule ja finantsseisundile (nõude pakkuja netokäibe osas). RHS § 104 lg 8 kohaselt enne hankelepingu sõlmimist nõuab hankija edukalt pakkujalt kõikide asjakohaste hankepassis esitatud kinnituste vastavate dokumentide esitamist. Pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist kontrollib hankija edukal pakkujal kõrvaldamise aluste puudumist ja esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastamist ning teeb otsuse eduka pakkuja kõrvaldamise või kõrvaldamata jätmise, ja kui ta on seadnud pakkujatele kvalifitseerimise tingimused, kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta. Hankija on 14.02.2025 käskkirjaga nr 1.47.3254/4 kvalifitseerinud edukaks tunnistatud pakkujad, sh Tallinna Vangla. Vaidlustajad ei ole Tallinna Vangla kvalifitseerimise otsust vaidlustanud.

20. Isegi kui vaidlustajatel on kaabeõigus Tallinna Vangla pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele, siis tuleks vaidlustus jätta selles osas rahuldamata eeltoodud p-des 16 – 19 toodud põhjendustel.

21. Vaidlustajad on esitanud vaidlustuse kokkuvõttes üldsõnalise etteheite Euroopa Liidu hankedirektiivide rikkumise kohta, mida ei ole vaidlustuse ülejäänud osas mitte kuidagi sisustatud. Vaidlustuskomisjon ei saa seda üldsõnalist etteheidet sisustada vaidlustajate eest ja hankijal ei ole selle üldsõnalisuse tõttu võimalik etteheitele vastata.

22. Hankija saadab käesoleva vastuse digitaalselt allkirjastatuna vaidlustuskomisjoni e-posti aadressile yako@fin.ee.

23. Hankija esitab käesoleva vastuse oma esindaja vahendusel. Vandeadvokaat Aarne Akerberg kinnitab, et ta on Riigimetsa Majandamise Keskuse esindaja ja esitab vastava volikirja (lisa nr 1).

24. Hankija nõustub asja läbivaatamisega kirjalikus menetluses.

Lugupidamisega

/digitaalallkiri/

Aarne Akerberg
vandeadvokaat

Lisad:

1. Volikiri.